

Det
gode

samarbejde

- fra principper til praksis

Om materialet

Materialet er udarbejdet af Center for Fleksible Indsatser og Boformer med inddragelse af flere af BBU's myndighedsenheder.

Materialet tager afsæt i et projektsamarbejde i forbindelse med Tæt på Familien, Socialforvaltningens omstilling af indsatsen for udsatte børn/unge og deres familier.

Materialet består af en koordineret møderække, der omsætter BBU's principper for godt samarbejde til en model for hvordan det konkrete samarbejde mellem alle involverede parter, kan koordineres.

Kontakt

Alle former for spørgsmål og kommentarer er velkomne - skriv til socialpædagog og faglig koordinator Kenneth Lauritsen, **Z70B@sof.kk.dk**

Principper for godt samarbejde i BBU

Hvorfor principper for godt samarbejde?

Samarbejde er et bærende element i Borgercenter Børn og Unges sociale indsats. Samarbejdet med de børn, unge og familier, som har brug for vores støtte. Det tværfaglige samarbejde mellem forskellige indsats og faggrupper. Og samarbejdet med andre forvaltninger, myndigheder og med civilsamfundet – byens foreninger, virksomheder og borgere. Vi er 100 % afhængige af hinanden, når vi hver især skal løse vores del af opgaven.

Men godt samarbejde er ofte nemmere sagt end gjort. Nogle gange ser fagpersoner ikke ens på, hvad der er den rigtige eller mest aktuelle løsning. Samarbejdet kan gå i hårdknude, fx når udfører og myndighed ikke kan blive fagligt enige. Samarbejdet med børnene, de unge og deres familier kører heller ikke altid som planlagt. Det er tidskrævende, og vi møder med jævne mellemrum modstand fra eksempelvis familien eller netværket, når vi forsøger at inddrage og aktivere dem i indsatsen.

Derfor er der selvfølgelig tilfælde, hvor vi af gode grunde ikke kan leve op til alle ambitionerne om godt samarbejde. Men det vigtigste er, at vi altid gør vores bedste for at bidrage positivt til samarbejdet – og finder kreative løsninger i stedet for at give op, når vi støder på barrierer i fx økonomien, lovgivningen eller familien.

Principperne er en opsummering af tilgangen til samarbejde fra Tæt på familien, og de er baseret på erfaringerne fra omstillingen. Det også et klart signal om, hvad vi fremover kan forvente at hinanden i samarbejdet. Chefkredsen har i juni 2017 besluttet, at principperne skal udbredes i hele BBU. Programgruppen for Tæt på familien er i dialog med alle enheder og centre om, hvordan principperne får et liv, og hvordan de kan oversættes ind i konkrete samarbejds kontekster og relationer.

Ambitionen er, at alle tager udgangspunkt i principperne og arbejder med, hvad de betyder for samarbejdet i deres hverdag, både ved opstart, undervejs og ved afslutningen af et forløb. De færdige principper er blevet kvalificeret af fagfolk og ledere fra både myndigheds- og udførersiden. Principperne, der præsenteres på de kommende sider, er også udviklet i tæt dialog med folkene bag retningslinjer for styrket myndighed i BBU og Borgerens Plan. Så du vil forhåbentlig opleve at store dele af indholdet overlapper og er genkendeligt.

Principperne understøttes af to dialogredskaber, som er udviklet på baggrund af redskaber og erfaringer fra Tæt på Familien prototyperne. Det ene er en opdateret version af netværkskortet. Det andet er et dialogredskab til fælles planlægning af et forløb, fx ved netværksmøder og møder med barnet eller den unge. De er begge blevet afprøvet mange gange i BBU's praksis, både hos myndighed og udfører.

Sammen om målene

Hvis de professionelle, barnet/den unge og familien arbejder ud fra de samme mål, ved vi, hvad vores arbejde skal munde ud i, når vi går i gang.

Mål beskriver den fælles opgave

Familiens situation er udgangspunktet for vores fælles opgave og målene. De tager udgangspunkt i aktuelle bekymringer, fokuserer på ressourcer hos barn/ung/familie/netværk og retter sig mod den ønskede forandring. Barn, ung, familie, netværk, myndighed, udfører og andre samarbejdspartnere skal alle kende og arbejde aktivt med målene. Målene har et særligt fokus på udvikling, et godt familieliv, skole, fritid og udvikling af relationer.

Mål udvikles med familien

Barnet/den unge/familien formulerer i samarbejde med sagsbehandler målene til handleplanen. Hvis andre fagpersoner kender barnet/den unge eller familien godt, er det vigtigt at få med i udviklingen af målene. Sammen omsætter vi handleplanen til konkrete delmål. Mål og delmål skal altid være forståelige og relevante for barnet/den unge/familien. Handleplanen er vores fælles arbejdsredskab, som sikrer retning og fokus i vores arbejde.

Mål er konkrete og opdelt i delmål

Vi udarbejder altid konkrete mål og delmål, som beskriver den ønskede forandring. Den unge, familien og de professionelle skal alle kunne se en tydelig retning, og vi skal vide, hvornår vi er i mål. Derfor har vores møder veldefinerede formål, er løsningsorienterede og har altid fokus på delmål og små fremskridt. Vi anvender bl.a. SOS-metoden til at inddrage, skabe overblik, systematisere vores oplysninger og synliggøre udviklingen.

Mål revideres løbende i fællesskab

Udfører gør løbende status på målene og sagsbehandler har ansvaret for, at der følges op på handleplanen. Målene justeres løbende sammen med barnet/den unge/familien og relevante samarbejdspartnere. Vi justerer målene efter behov, så de altid er relevante. Vi holder fokus på, hvor vi er på indsatsstrappen, og hvordan vi arbejder i den rigtige retning. Når familien er med i udvikling og justering af målene, giver det ejerskab og motivation for forandringer.

Ét tværfagligt team

Kolleger, der samarbejder med barnet/den ungfamilien, arbejder som ét team. Når vi respekterer og lytter til hinanden, bliver vi et dygtigere og stærkere team.

Respektfuldt samarbejde

Sagsbehandler, udfører og andre relevante samarbejdspartnere bringer alle deres faglighed i spil i opgaveløsningen. Nogle gange kan vi blive uenige, men så skal vi fokusere på, at finde de bedste løsninger, som tilgodeser barn/ung/families behov. Som udgangspunkt holder vi møder med barn/ung/ familie, men nogle gange har de professionelle brug for at mødes alene. Her afklarer vi tvivlsspørgsmål og forventningsafstemmer omkring behov og muligheder.

Tydelige aftaler

Vores samarbejde bygger altid på tydelige aftaler. Det er både aftaler med hinanden og med barn/ung/familie/ og familiens netværk. Ved opstart laver vi forpligtende aftaler om forløb og ansvar. Og vi justerer hver gang vi mødes, så det afspejler udviklingen i indsatsen. Vi skriver vores aftaler ned, og vi bruger relevante redskaber og skemaer, så der arbejdes med en fast struktur, når der indgås nye aftaler. Der må ikke opstå tvivl om, hvem der gør hvad og hvornår.

Fleksibilitet i rollefordelingen

Når vi samarbejder omkring en opgave, skal vi være afklarede i vores roller, men også være parate til at udfordre vante roller og procedurer. Roller og ansvarsfordeling skal udspringe af, hvad der er meningsfuldt i situationen samt ud fra kompetencer. Fx kan mødeledelse fordeles til den med de bedste forudsætninger eller en sagsbehandler kan deltage i de mere pædagogiske opgaver, hvis det skaber mening i den konkrete opgave.

Samarbejde på tværs af byen

Københavns Kommune er stor og vi arbejder på både tværs af byen og på tværs af forvaltninger. BBU's tilbudsvifte er bred, så vi er mange fagprofessioner, der løfter opgaven sammen. Derfor er vi nødt til at rykke tættere sammen på tværs af vores fag og byens geografi, så vi sammen med barn/ung/ familien finder de bedste løsninger.

Styrket netværkssamarbejde

Vi tænker os selv som midlertidige aktører i barnets liv. Familie, venner, foreninger og organisationer er de blivende ressourcer i barnet/den unges liv.

Inddragende netværksmøder

Der er i BBU fokus på samarbejdet med netværket. Vi bruger netværksmøder til at sikre, at netværket er med i hele sagsforløbet og tager aktivt del i opgaveløsningen. Barnet/den unge/familien er med til at beslutte, hvem der deltager. Der er ansat netværkss konsulenter i alle enheder og centre, som understøtter processen. Det kan både være i forhold til at kontakte, opsøge og fastholde netværket samt at afholde netværksmøder.

Netværk afdækkes og udbygges

For at kunne inddrage og aktivere barnets familie og netværk afdækkes og motiveres netværket tidligt i processen. Det sker allerede, når en familie henvender sig i en rådgivning eller ved opstartsfasen af en § 50 undersøgelse. Vi møder ofte børn og familier, som ikke har et stærkt netværk, derfor hjælper vi med dem at etablere eller genetablere netværket. Vi opsøger barnets nuværende netværk, passive relationer og understøtter udviklingen af helt nye sociale relationer.

Netværket er med i hele forløbet

Netværkets ressourcer kan støtte op om barnets positive udvikling og skal derfor aktiveres og tænkes ind i forløbet fra start til slut. Derfor deltager de i planlægning, møder og får konkrete opgaver. Det aftales løbende, hvem der opsøger og fastholder kontakten til netværket, så de hele tiden er en aktiv del af indsatsen. Netværksarbejdet kan være tidskrævende og udfordrende, så det kan være en god idé at søge hjælp og sparring hos erfarne kollegaer, fx netværkss konsulenterne.

Udvikling af sociale relationer

Målet for vores arbejde er altid at understøtte barnet/den unges muligheder for et godt liv med trivsel, skolegang, fritidsinteresser og relationer. Derfor arbejder vi aktivt med at udvikle barnets sociale relationer og tilknytning til lokalsamfundet. Vi opsøger og samarbejder med lokale foreninger, frivillige organisationer og de boligsociale indsatser. En god forankring i lokalområdet og et aktivt fritidsliv er en enorm ressource for barnet/den unge, når vores indsatser er ovre, fx på vejen ind i voksenlivet.

Planlagte forløb

Planlagte forløb sikrer gennemsigtighed og tryghed, fordi barn/ung/familie, kollegaer og andre samarbejdspartnere kender de næste skridt og retningen for indsatsen.

Planlægning fra start

Allerede ved første møde planlægger vi en møderække og aftaler kontaktform samt hyppighed. Alt sammen med udgangspunkt i vores fælles mål for barnet/den unge. Det kan være, at vi mødes en gang om ugen i opstartsfasen og efterfølgende med få ugers mellemrum. Vi koordinerer fx i god tid overgange fra én indsats til en anden i tæt samarbejde med barnet/den unge/familien og netværket. Alle er med i planlægningen.

Løbende dialog

Et velkoordineret forløb kræver en tæt og hyppig dialog med både barn/ung/familie og kollegaer samt samarbejdspartnere. Dialogen med barn/ung/familie kan foregå pr. telefon, ved møder, hjemmebesøg eller hvor det giver mening for dem. Vi er i tæt kontakt med vores samarbejdspartnere og har en løbende dialog, fx i form af korte statusmøder og orienteringer over telefonen.

Hurtigt i gang

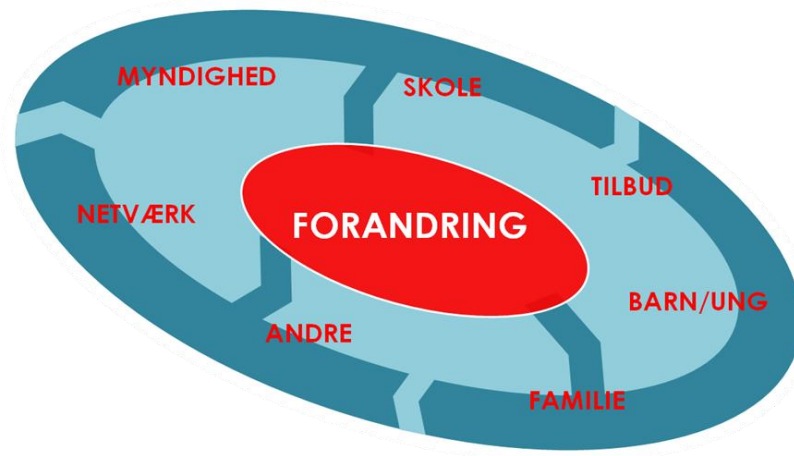
Med en god plan og en hurtig indsats kan vi være med til at mindske ventetiden for familien. Familiens/den unges/barnets netværk afdækkes og aktiveres fra starten. Hvis der opstår ventetid på fx familiebehandling, så arbejder vi videre med andre opgaver. Det kan være med det ofte tidskrævende netværksarbejde eller udbygning af barnets relationer i lokalsamfundet.

Planlagte overgange

Ved overgange mellem tilbud og når vi afslutter en indsats eller lukker en sag, skal alle parter orienteres og involveres. Vi forbereder også netværket på deres rolle i barnets/den unges liv. Det kan fx være med praktiske opgaver i hjemmet, gåture med barnevognen, lektiehjælp eller at følge barnet/den unge til fritidsaktiviteter. Det sikrer, at positive forandringer forankres og fortsætter hos familien og netværket.

Fra principper til **praksis**

- Fra BBU's principper for godt samarbejde til hvordan vi gør det i praksis.

Sagt om samarbejdet...

” De flere orienteringer tager ikke mere tid. Da vi samarbejder så tæt, som vi gør, så er institutionen godt klar over hvilke informationer, der er relevante for mig. Vi ringer jo til hinanden, så snart det giver mening. Det kan jo være lige fra, at jeg har talt med mor om, hvordan hun har det, eller hun skal have lavet et sygesikringskort.

- **Sagsbehandler**

” Vi afholder samarbejds møde med sagsbehandler inden indskrivningssamtalen. Her får vi talt om grunden til foranstaltningen og hvilken forandring, man ønsker, der skal ske. Det sikrer os, at vi kan inddrage barnet, den unge eller familien med det samme i den positive forandring, vi skal udvikle.

- **Socialrådgiver på tilbud**

VISITATIONSMØDET

HVORFOR

For at drøfte og klarlægge hvad indsatsen skal rumme og vurdere tilbuddets mulighed for at påtage sig opgaven. Grundlaget for anbringelse, barnet/den unge/familiens situation, støttebehov og tidsperspektiv er vigtige emner. Hvis en aftale indgås planlægges indsatsens næste skridt.

HVORNÅR

Foregår telefonisk eller på tilbuddet, når behovet opstår for den pågældende myndighedsenhed.

HVEM

Deltagere vil i den normale arbejdstid være socialrådgiver eller psykolog fra tilbuddet og den pågældende myndighedssagsbehandler. Udenfor normal arbejdstid vil det være den pågældende pædagog på arbejde og sagsbehandler fra Døgnvagten. Næste dag vil myndighedssagsbehandler tage kontakt til tilbuddet hurtigst muligt og aftale det videre forløb.

Mødet kan kombineres med... Mødet kan ved indgåelse af en aftale blive et samarbejds møde eller en indskrivningssamtale, hvis der behov for en akut indsats.

SEL § 68b: Valg af anbringelsessted

Husk at sikre at alle parter har forstået grundlaget for anbringelsen. Det sker ofte at især børn ikke har forstået grunden til, at de er anbragt. Gentag derfor ofte hvorfor de er blevet anbragt.

INDSKRIVNINGSSAMTALE

HVORFOR

For at formidle formålet med indsatsen til alle involverede parter. Indskrivningssamtalen er en vigtig faktor for at kunne etablere et konstruktivt og solidt samarbejde mellem forældre, børn, myndighed og tilbud fra første færd. På mødet skal følgende afklares: • Anbringelsesgrundlag • Det fælles arbejdsgrundlag • Samværsaftaler • Afklaring af kontakt til det øvrige professionelle netværk (skole, SFO m.m.) • Økonomi (Taxakørsel, tøjpenge m.m.) • Næste statusmøde

HVORNÅR

Ved anbringelsens start. Hvis det har været en akutanbringelse skal samtalen afholdes inden for 48 timer. Det er vigtigt, at de får den rette forståelse for den forandring, der skal til, og at de anser tilbud og myndighed som deres samarbejdspartnere for at opnå denne forandring.

HVEM

I normal arbejdstid: Tilbuddets socialrådgiver og pædagog, myndighedssagsbehandler og barnet/den unge/familien. Udenfor normal arbejdstid: En pædagog og sagsbehandler fra Døgnvagten.

Ved en akutanbringelse vil der kun være fokus på arbejdsgrundlaget og barnet eller familiens basale behov. Alt andet afklares på et efterfølgende samarbejds møde eller statusmøde, som planlægges hurtigst muligt. Barn og forældre deltager i indskrivningssamtalen. Lad barnet/børnene deltage i samtalens første del, hvor grundlaget for anbringelsen, forløb og aftaler for samvær forklares.

Forældrene inddrages fra begyndelsen, og det afklares hvordan de indgår.

Mødet kan kombineres med... Hvis anbringelsen har været en akutanbringelse kan det give god mening at kombinere med en børnesamtale. Eller eventuelt et samarbejds møde.

SEL § 48: Børnesamtale ifm. foranstaltning

TIP!

Forældrene er centrale aktører fra indsatsens begyndelse, og de skal inddrages i beslutninger, der vedrører indsatsen. Det er vigtigt, at forældrene bevarer rollen som omsorgsgivere for deres børn.

HVORFOR

En samtale mellem barnet og myndighedssagsbehandleren. Her er der mulighed for at sagsbehandler kan få talt med barnet omkring indsatsen på tilbuddet, relationen til barnets forældre, trivslen i skolen og andre lignende emner.

HVORNÅR

Barnet bør have en børnesamtale med sin sagsbehandler ved anbringelse på institutionen. Hvis sagsbehandler ikke deltager til indskrivningssamtalen, anbefales det at barnet har en børnesamtale inden for de første 24 timer.

Børnesamtalen er også sagsbehandlers mulighed for at skabe en relation til barnet. Derfor kan der med fordel tænkes i at gøre disse mere uformelle og eventuelt lade dem foregå i barnets eget miljø. Erfaringer viser, at fx børnesamtaler i forbindelse med fælles aftensmad eller en gåtur har været virkningsfulde for samarbejdet.

HVEM

Myndighedssagsbehandler og barn. Hvis barnet ønsker det, kan barnets kontaktpædagog også deltage. Samtalen vil normalt blive holdt på tilbuddet - medmindre det er mere meningsfuldt et andet sted fx på barnets skole.

Mødet kan kombineres med... En børnesamtale kan kombineres med de fleste andre møder, da den som regel kun kræver at sagsbehandler og barn er tilstede.

SEL § 70 stk. 2: Samtale med barnet så vidt muligt uden tilstedeværelse af ansatte fra anbringelsesstedet

TIP!

Lad altid børnene deltage i de møder, der vedrører indsatsen. Undgå at sætte begrænsninger fx hvilken alder barnet skal have for at kunne deltage, men lad børnene deltage i det omfang de kan. Det har ofte en positiv indvirkning på børnene.

HVORFOR

For at tale indsatsen igennem og justere det aktuelle arbejdsgrundlag, så det hele tiden svarer til den virkelighed, som barnet/den unge/familien står i. Punkter kunne være: • Information fra barn/ung, familie, sagsbehandler og tilbud • Samværsaftale • Målsætning med opholdet; er målsætningen ændret, hvordan når vi målsætningen, og hvem har ansvar for hvad?

HVORNÅR

For at sikre en fokuseret indsats, hvor barnet/den unge/familien flytter sig i en positiv retning, skal der jævnligt holdes statusmøder. I begyndelsen af en indsats er det vigtigt, at mødeaktivitet er styrket og at der afholdes statusmøde ugentligt for at klarlægge indsatsens formål og fordelingen af opgaverne mellem de involverede parter. Efterfølgende aftales statusmøder løbende, men minimum hver anden uge.

HVEM

Forældrene, barnet/ børnene, tilbuddets socialrådgiver og kontaktpædagog og myndighedssagsbehandler.

Mødet kan kombineres med... Myndighedssagsbehandler kan ofte med fordel afholde børnesamtale eller samarbejds møde forud for mødet.

SEL § 70: Opfølgning og inddragelse af barnet
SEL § 50: Børnefaglig undersøgelse
FVL § 19: Partshøring af oplysninger

TIP!

Aftal altid næste statusmøde - og gerne flere inden I afslutter mødet. Det sikrer et kontinuerligt mødeforløb.

HVORFOR

Netværksmødet har til formål at holde fokus på den helhedsorienterede indsats omkring barnet. Det professionelle og private netværk kan i fællesskab tale om barnet/den unge eller familiens trivsel. Mødet giver mulighed for, at myndighedssagsbehandler og tilbuddet kan opnå værdifuld viden om effekten af deres fælles indsats. Det anbefales, at netværksmødet holdes i en ramme af metoden Signs Of Safety, og med særligt fokus på indsatsens virkningsfulde elementer.

HVORNÅR

Det første netværksmøde bør holdes i løbet af de første fire uger af anbringelsen. Efterfølgende netværksmøde minimum hver 8. uge.

HVEM

Forældre, barnet, tilbuddets socialrådgiver eller psykolog, kontaktpædagog, myndighedssagsbehandler og relevante netværksaktører fx en lærer, skoleleder, træner eller leder fra en eventuel fritidsaktivitet.

Mødet kan kombineres med... Samarbejdsrunde eller børnesamtale.

SEL § 70: Opfølgning og inddragelse af barnet
SEL § 50: Børnefaglig undersøgelse
FVL § 19: Partshøring af oplysninger

TIP!

Inddrag skole og SFO hurtigst muligt i indsatsen. De ser barnet dagligt, og er ofte de første til at se en forandring.

HVORFOR

Det anbefales, at der afholdes mindst et samarbejds møde for at definere anbringelsesgrundlaget og klarlægge samarbejdsaftaler, inden barnet/den unge eller familien inddrages.

Derudover er det en mødeform, som kun bruges i særlige tilfælde, da barnet/den unge/familien bør være en del af al mødeaktivitet. Der kan dog være hensyn, hvor det giver mening at mødes uden deltagelse af barnet/den unge eller familien, fx samarbejdsaftaler imellem myndighed og tilbud, forældres interne konflikter eller lignende. Det er en mulighed for det professionelle netværk til at mødes og drøfte indsatsen. **Barnet/den unge/familien bør altid informeres om mødets indhold og eventuelle beslutninger.**

HVORNÅR

Efter behov. Særligt i komplicerede indsatser kan det give mening, at det professionelle netværk mødes løbende.

HVEM

Deltagere vil være tilbuddets socialrådgiver eller psykolog, kontaktpædagog, myndighedssagsbehandler og eventuelt eksterne parter i indsatsen.

Mødet kan kombineres med... Et samarbejds møde kan give god mening at afholde før alle øvrige mødeformer for at sikre en fælles forståelse.

SEL § 140: Handleplan

TIP!

Et samarbejds møde med sagsbehandler inden indskrivningssamtalen giver mulighed for at tale om årsagen til foranstaltningen og den forandring, man ønsker, der skal ske. Det sikrer, at barnet/den unge eller familien kan inddrages med det samme i arbejdet med at skabe den ønskede forandring.

UDSKRIVNINGSSAMTALEN

HVORFOR

For at skabe rum til refleksion. Forældre såvel som børn har mulighed for at tænke tilbage og give deres mening til kende. Herudover får barnet/den unge eller familien mulighed for at få gense tilbuddet og møde personalet. Vi har som professionelle samarbejdspartnere særligt fokus på barnet/den unge/familiens oplevelse af samarbejdet og inddragelsen i indsatsen og udskrivningssamtalen er i den forbindelse en god mulighed for skabe læring og udvikling i forhold til fremtidige indsatser.

HVORNÅR

Samtalen afholdes ca. 2-4 uger efter barn/ung eller familie er flyttet fra tilbuddet.

HVEM

Myndighedssagsbehandler, tilbuddets socialrådgiver eller psykolog og den pågældende kontaktpædagog vil deltage i samtalen.

SEL § 68: Afgørelse om ophør af foranstaltning

TIP!

Hvis barnet/den unge/familien skal videreanbringes anbefales det, at der også afholdes et overdragelsesmøde, hvor begge tilbud deltager. Det styrker sammenhængskraften og fokus på den ønskede forandring.

Overblik over forløb(vejledende)

		Ugenr.												Kommentar			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		➔		
1	VISITATIONSMØDE	X															Mødet kan ved indgåelse af en aftale blive et samarbejds møde eller en indskrivningssamtale, hvis der behov for en akut indsats.
2	INDSKRIVNINGSSAMTALEN	X															Hvis anbringelsen har været en akutanbringelse kan det give god mening at kombinere indskrivningssamtalen med en børnesamtale.
3	BØRNESAMTALEN	X			X				X					X			En børnesamtale kan kombineres med de fleste andre møder. Afholdes minimum ved indsatsens begyndelse, ved aføgelse og før tre måneders opfølgning.
4	STATUSMØDET		X		X		X		X		X		X				Myndighedssagsbehandler kan ofte med fordel afholde børnesamtale eller samarbejds møde forud for mødet. Afholdes hver anden uge
5	NETVÆRKSMØDET			X									X				Kan kombineres med et samarbejds møde eller børnesamtale. Afholdes minimum hver 8. uge.
6	SAMARBEJDSMØDET	X		X			X		X				X				Et samarbejds møde kan give god mening at afholde før alle øvrige mødeformer for at sikre en fælles forståelse. Afholdes derudover løbende og efter behov.
7	UDSKRIVNINGSSAMTALEN														X		Afholdes når indsatsen er afsluttet, ca. 2-4 uger efter barn, ung eller familie er flyttet fra tilbuddet.